

prima instanță: A. Braga
(Judecătoria Botanica, mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Vascan, A. Pahopol, E. Fistican
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2rc-393/17

DECIZIE

07 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Maria Ghervas
Judecătorii Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Medfarma”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova împotriva Societății cu răspundere limitată „Medfarma” cu privire la încasarea datoriei pentru chirie, penalității, dobânzii de întârziere și evacuare,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, prin care cererea de apel depusă de Societatea cu răspundere limitată „Medfarma” a fost restituită,

c o n s t a t ă :

La data de 30 decembrie 2015, Direcția generală pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu răspundere limitată „Medfarma” cu privire la încasarea sumelor de: 143 505, 10 lei - datorie pentru chirie pentru perioada mai 2015 - noiembrie 2015; 88 363, 19 lei - penalități; solicitându-se totodată și rezilierea contractului de locațiune nr. 02 din 01 aprilie 2015 precum și evacuarea silită a Societății cu răspundere limitată „Medfarma” din încăperile nelocuibile închiriate (spații pentru aducerea preparatelor farmaceutice și spații auxiliare amplasate pe adresa: bd. Dacia nr. 58, mun. Chișinău).

Ulterior, la data de 18 mai 2016 a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicând că în temeiul contractului de locațiune nr. 02 din 01 aprilie 2015, SRL „Medfarma” închiriaza încăperi nelocuibile cu suprafața totală de 661 m.p., în scopul utilizării acestora ca spații pentru producerea preparatelor farmaceutice și spații auxiliare în clădirea situată pe adresa: bd. Dacia nr. 58, mun. Chișinău, aflată în gestiunea economică a Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului RM. Conform pct. 4.3 al contractului, locatarul se obligă să achite plata pentru chirie lunar, în avans pentru o lună, nu mai târziu de ziua a 10 - a fiecărei luni, prin transferarea mijloacelor bănești pe contul de decontare a locatorului sau nemijlocit în casa acestuia, în temeiul anexei la contract. Potrivit pct. 4.4, locatorul se obligă să prezinte facturile pentru serviciile acordate pînă la data de 10 a lunii următoare de prestare a serviciilor. Conform pct. 6.2 al contractului, în caz de neachitare în termen

a plății pentru chirie și/sau servicii comunale, locatarul achită locatorului penalitatea în mărime de 0,5% de la suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere. În legătură cu neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor contractuale, SRL „Medfarma” înregistrează la data de 18 noiembrie 2015 datoria pentru chirie în sumă de 143 505, 10 lei pentru perioada: mai 2015 - noiembrie 2015. Deoarece la 31 decembrie 2015 termenul contractului de locațiune a expirat, iar, SRL „Medfarma” nu a predat încăperile în conformitate cu pct. 7.7 al contractului, respectiv a continuat să ocupe și să utilizeze aceleași spații, neachitând chiria, pentru perioada decembrie 2015 - mai 2016, a mai fost acumulată o datorie în sumă de 104 981,09 lei, astfel în urmă efectuării calculului prin adunare cu suma inițială 143 505, 10 lei - datoria pentru chirie pentru perioada: mai 2015 - noiembrie 2015, rezultă că SRL „Medfarma” datorează Direcției generale pentru administrarea clădirii Guvernului RM o sumă de 248 486, 19 lei - obligație pecuniară pentru chirie pentru perioada mai 2015 – noiembrie 2015, decembrie 2015 - mai 2016.

Pentru neexecutarea de către SRL „Medfarma” a obligațiilor de plată a chiriei în temeiul contractului de locațiune, la data de 17 mai 2016 debitorul enunțat (locatarul) are datorii față de Direcția generală de administrare a clădirilor Guvernului RM (locator) pentru perioada mai 2015 - mai 2016 în sumă totală de 477 372, 34 lei, inclusiv: chirie pentru perioada de gestiune mai 2015 - decembrie 2015, cu situația la 17 mai 2016 - 164417,51 lei; penalitate pentru perioada de gestiune mai 2015 - decembrie 2015, cu situația la 17 mai 2016 - 163 779, 41 lei; dobânda de întârziere pentru perioada de gestiune mai 2015 - decembrie 2015, cu situația la 17 mai 2016 - 30739,17 lei; chirie pentru perioada de gestiune ianuarie - mai 2016, cu situația la 16 mai 2016 - 84068,68 lei; penalitate pentru perioada de gestiune ianuarie – mai 2016 cu situația la 16 mai 2016 - 30 602,23 lei; dobânda de întârziere pentru perioada de gestiune ianuarie - mai 2016, cu situația la 16 mai 2016 - 3 765, 34 lei.

Prin pretenția nr. 1139-04 din 08 decembrie 2015, Direcția generală administrare a clădirilor Guvernului RM a solicitat achitarea datoriei și a penalității precum și eliberarea spațiilor închiriate până la data de 16 decembrie 2015, SRL „Medfarma” însă nu a întreprins careva măsuri în acest sens.

Prin urmare, Direcția generală administrare a clădirilor Guvernului RM solicită încasarea de la SRL „Medfarma” a următoarelor sume: 248 486, 19 lei - datoria pentru chirie perioada 02 mai 2015 - 16 mai 2016; 194 381, 64 lei - penalități; 34 504, 51 lei - dobândă de întârziere, precum și evacuarea silită din încăperile ocupate de aceasta cu suprafața de 661 m.p., amplasate pe adresa: bd. Dacia nr. 58, mun. Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoria Botanica, mun. Chișinău din 23 iunie 2016 acțiunea Direcției generale administrare a clădirilor Guvernului RM a fost admisă.

A fost încasat de la SRL „Medfarma” în beneficiul Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului RM suma de 477372,43 lei, care se compune din suma de 248486,19 lei datoria pentru chirie în baza contractului de locațiune nr. 2 din 01 aprilie 2015, pentru perioada până în luna mai 2016, suma de 194381,64 lei penalitatea și suma de 34504,51 lei cu titlu de dobândă de întârziere pentru perioada până la 17 mai 2016.

A fost dispusă evacuarea SRL „Medfarma” din încăperea ocupată conform contractului de locațiune nr. 2 din 01 aprilie 2015 în mun. Chișinău, bd. Dacia, 58, cu suprafața totală de 661 m.p.

A fost încasat de la SRL „Medfarma” în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 14421,17 lei.

La data de 21 iulie 2016, SRL „Medfarma” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în primă instanță. Solicitând totodată și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de SRL „Medfarma” și i s-a acordat apelantei termen până la data de 21 decembrie 2016, ora 10.30 pentru prezentarea apelului motivat, fiindu-i explicat apelantei ca dacă nu va îndeplini în termen indicațiile din încheierea judecătorească, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarată de SRL „Medfarma” și i s-a acordat apelantei termen până la data de 15 februarie 2017, ora 15.00 pentru prezentarea apelului motivat, fiindu-i explicat apelantei ca dacă nu va îndeplini în termen indicațiile din încheierea judecătorească, cererea de apel va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 cererea de apel depusă de SRL „Medfarma” a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, pe motiv că nu au fost înlăturate neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 și din 21 decembrie 2016.

La data de 11 aprilie 2017, SRL „Medfarma” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii în instanța de apel la faza primirii cererii de apel.

Recurentul, SRL „Medfarma” în motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece instanța a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Menționează că instanța de apel nu a examinat și nu s-a pronunțat asupra cerinței de scutire de la plata taxei de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Medfarma” a depus apel nemotivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate și restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță, totodată solicitând și scutirea de plată a taxei de stat. Însă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017, instanța a restituit cererea de apel pe motiv că nu a fost prezentată în termenul acordat cererea de apel motivată.

La fel, menționează că nu au fost înștiințați despre ședința de judecată din 15 februarie 2017, iar la precedentă ședință nu a participat fiind depusă o cerere de amânare.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că, încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 15 februarie 2017 și expediată părților la 13 aprilie 2017, pe când cererea de recurs este depusă la 11 aprilie 2017. Prin urmare, instanța de recurs constată că SRL „Medfarma” a depus recursul în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe

baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată încheierea instanței de apel cu restituirea pricinii spre judecare de la faza primirii cererii de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Materialele cauzei atestă că prin încheierile din 12 octombrie 2016 și 21 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Medfarma” și s-a oferit apelantului un termen pentru depunerea apelului motivat (f.d.583-84, 89,90).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 februarie 2017 a restituit cererea de apel depusă de SRL „Medfarma” împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 23 iunie 2016, din motiv că apelantul nu a executat în termen indicațiile instanței de apel conform încheierilor din 12 octombrie 2016 și 21 decembrie 2016, emisă în conformitate cu art.365 alin (1) lit. d) și e) și art. 368 Codul de procedură civilă (f.d.95-97).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că instanța de apel dispunând restituirea cererii de apel prin încheierea contestată s-a axat pe faptul că recurentul SRL „Medfarma” la 21 decembrie 2016 a depus cerere de amânare a ședinței de judecată stabilită pentru 21 decembrie 2016, astfel a recepționat încheierea din 12 octombrie 2016 și a cunoscut despre acordarea termenului suplimentar pentru lichidarea neajunsurilor și anume depunerea cererii de apel motivată.

În final, a conchis că cererea de apel urmează a fi restituită, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și nu a lichidat neajunsurile depistate.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Iar, potrivit art. 365 alin. (1) și (4) al Codului enunțat, în cererea de apel se indică: instanța căreia îi este adresat apelul, numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală, hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului, numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel, documentele ce se anexează. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 83 CPC, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documentele din dosar. În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 CPC, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 3 alin. (1) lit. j) a Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor judecătorești se achită 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plîngerii), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestată.

Potrivit art. 85 alin. (4) CPC, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător sau instanța judecătorească de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

Raportînd normele citate la caz, s-a constatat că SRL „Medfarma” la 21 iulie 2016 a depus cerere de apel nemotivată, solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță, precum și scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului.

Însă, instanța de apel a restituit cererea de apel concluzionînd că apelantul nu a lichidat neajunsurile constatate prin încheierile Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2016 și din 21 decembrie 2016, făcînd referire doar la faptul că nu a prezentat cererea de apel motivată în termenul indicat.

În conformitate cu art. 380 alin. (1) și (3) CPC, instanța de apel soluționează cererea și demersul participanților la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți.

Cererea și demersurile înaintate se soluționează în conformitate cu prevederile art. 48 și 203 CPC.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) CPC, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

Instanța de apel, însă, contrar prevederilor legale enunțate, nu a soluționat și nu s-a pronunțat asupra cererii SRL „Medfarma” de scutire de la plata taxei de stat și a dispus restituirea apelului declarat de ultimul.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, omisiunea de a examina cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care obligă instanțele judecătorești să-și motiveze soluțiile astfel încît să permită exercitarea efectivă a dreptului la casație, să nu lase părțile într-o stare de incertitudine și să nu creeze impresia că nu au fost auzite.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că, încheierea instanței de apel a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral încheierea instanței de apel și de a restitui cauza în instanța de apel pentru judecare de la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Medfarma”.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 februarie 2017 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului Republicii Moldova împotriva Societății cu răspundere limitată „Medfarma” cu privire la încasarea datoriei pentru chirie, penalității, dobânzii de întârziere și evacuare, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecare de la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul:

Maria Ghervas

Judecătorii:

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru